

Eerste klankbordgroep kostengebaseerde tariefregulering warmte (Wcw): efficiëntie

28 september 2026

Agenda

1. Huishoudelijke mededelingen
2. Doel en opzet van deze bijeenkomst
3. Proces
4. Wettelijk kader voor efficiëntieregulering in fase 2/3
5. EERA verkennende studie
 - 5.1 Opzet en doel van EERA studie
 - 5.2 De zes onderzochte maatregelen
 - 5.3 Multicriteria-analyse (MCA) aangewezen warmtebedrijven
 - 5.4 EERA samenvatting en conclusie
6. Q&A (Mentimeter)

1. Huishoudelijke mededelingen

- Wifi beschikbaar tbv Mentimeter
- Als je spreekt: graag je naam noemen (tbv verslaglegging)
- Zurichtoren verlaten in aanwezigheid ACM'er

2. Doel en opzet van deze bijeenkomst

Deze bijeenkomst is verkennend van aard

- Reikwijdte: Deze klankbordgroep gaat uitsluitend over de (reguliere) warmtebedrijven die naar verwachting onder de Wcw aangewezen zullen zijn, niet om de warmtetransportbeheerder (Warmtelinq) en ook niet over kleine collectieve warmtesystemen.
- De bespreking vindt plaats aan de hand van de opties en de MCA-beoordeling uit de verkenning van EERA consulting.
- De verkenning is bedoeld om de discussie te openen en te structureren en bevat daarom bewust geen appreciatie vanuit de ACM.
- De ACM gebruikt de input uit de klankbordgroepen voor:
 - het in 2027 opstellen van een methode tariefprognose ten behoeve van het onderzoek relatieve betaalbaarheid.
 - het daarna opstellen van een ontwerp methodebesluit

Wat de ACM in deze sessie wil ophalen (Mentimeter)

- Uw beeld van de reikwijdte van het onderzoek: ontbreken er opties of varianten?
- Uw beeld van de aardering van de opties in de MCA: waar wijkt uw beoordeling af, en waarom?

Vandaag is er ruimte voor vragen en eerste reflecties; daarna ontvangen wij graag schriftelijke reacties.

3. Proces

- **Deze klankbordgroep**
 - ACM maakt slides, resultaten Menti en verslag openbaar via acm.nl
- **Reacties** over de verkenningrichtingen voor efficiëntie, zoals vandaag besproken:
 - We ontvangen graag uiterlijk 31 oktober schriftelijk input (tariefregulering-warmte@acm.nl)
 - ACM maakt input openbaar
 - ACM reageert op de input, te bespreken in een klankbordgroep in 2027
- **Tweede klankbordgroep** kostengebaseerde tariefregulering warmte:
 - 5 november 2026
 - Onderwerp: Activacategorieën, afschrijvingstermijnen en afschrijvingsmethodiek, o.b.v. onderzoek PlanEnerg
- **Klankbordgroepen 2027:**
 - Meerdere klankbordgroepen kostengebaseerde tariefregulering warmte
 - Thema's nog in uitwerking. Een thema: verdieping efficiëntie
 - Suggesties voor onderwerpen zijn welkom (Mentimeter)

Context

Efficiëntie in de context van kostengebaseerde tarieven en het wettelijk kader voor fase 2/3

4. Wettelijk kader voor efficiëntieregulering in fase 2/3*

Wcw artikel 7.3, derde lid:

“De methodes, bedoeld in het tweede lid, zijn kostengebaseerd inclusief een door de Autoriteit Consument en Markt vast te stellen redelijk rendement en bevatten een efficiëntieprikkel die het aangewezen warmtebedrijf stimuleert efficiënte kosten te maken die in het economisch verkeer gebruikelijk zijn en een prikkel om warmteverliezen, zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, te voorkomen, waarborgen een betrouwbare, betaalbare en duurzame warmtevoorziening en bevorderen de ontwikkeling van collectieve warmte.”

Wat de Wcw dus vereist

- **Een kostengebaseerde methode**, inclusief een door de ACM vast te stellen redelijk rendement.
- **Een efficiëntieprikkel** die het warmtebedrijf stimuleert kosten te maken die in het economisch verkeer gebruikelijk zijn.
- **Waarborgen** voor een **betrouwbare, betaalbare en duurzame** warmtevoorziening, en het bevorderen van de **ontwikkeling van collectieve warmte**.

Bij een kostengebaseerde methode ontbreekt de prikkel die van een externe referentieprijis uitgaat. De wet vraagt daarom om een aanvullende efficiëntieprikkel. De vraag vandaag dus: welke vorm zo'n prikkel moet krijgen, gegeven de doelen die de wet voor ogen heeft.

* Notitie: Wcw artikel 7.7, derde lid, Wcw kent voor fase 3 dezelfde formulering: de wettelijke eis verandert dus niet met een overgang van fase 2 naar fase 3.

EERA verkennende studie

Opzet en doel van EERA studie

De zes onderzochte maatregelen

Multicriteria-analyse (MCA) aangewezen warmtebedrijven

EERA samenvatting en conclusie

5.1 Opzet en doel van EERA studie

- **Doel:** Het verkennen en beoordelen van efficiëntiewaarborgen die de kostengebaseerde methode kunnen aanvullen, voor (i) aangewezen warmtebedrijven en (ii) voor de warmtetransportbeheerder. Focus ligt hier op (i).
- **Methode: kwalitatieve multicriteria-analyse (MCA)** — op basis van de volgende criteria:
 - **Uitvoerbaarheid:** beschikbaarheid en betrouwbaarheid van gegevens, de mogelijkheid betrouwbare kosten- en prestatimaatstaven te definiëren, uitvoeringslast, benodigde expertise en aansluiting op het wettelijk kader.
 - **Effectiviteit:** het bevorderen van kostenefficiëntie, prikkels voor efficiënte investering, exploitatie en onderhoud, betaalbaarheid, het vermijden van verstoringen in de netontwikkeling en het ondersteunen van de warmtetransitie.
- **Afbakening en beperkingen**
 - De analyse is volledig kwalitatief (geen kwantitatieve/empirisch onderzoek).
 - Er is geen volledige literatuurstudie/systematisch overzicht van internationale praktijk—verwijzingen zijn illustratief.
 - De opties zijn niet tot op implementatie-detailniveau uitgewerkt.
 - Kleine collectieve warmtesystemen zijn geen onderwerp van de studie.
 - Efficiëntieprikkels binnen kostengebaseerde regulering vormen een relatief nieuw terrein; een standaardaanpak bestaat niet.

De verkenning is bedoeld om de opties in kaart te brengen en de afwegingen te structureren, als basis en startpunt voor een verkennend gesprek met marktpartijen.

5.2 De zes onderzochte maatregelen

Maatregel	Omschrijving	Voorbeelden
1. Benchmarking	Vergelijking van de kostenefficiëntie tussen bedrijven; de uitkomst wordt vertaald in een individuele efficiëntiekorting (X-factor).	- NL — voormalige methode elektriciteit en gas - Ook GB, Duitsland, Scandinavië — elektriciteit en gas *
2. Light-handed toezicht (publiek- of consumenten-eigendom)	De vraag of publiek eigendom of eigendom door verbruikers de noodzaak van (strikte) efficiëntieregulering vermindert.	- Denemarken — warmte, merendeel in consumenteneigendom - Nieuw-Zeeland en VS — elektriciteitscoöperaties, vrijgesteld van prijsregulering
3. Procesreview	Monitoring van kosten en prestaties, procesaudits en — als laatste redmiddel — onderzoek en ingrijpen, met het niet-vergoeden van evident inefficiënte kosten.	- NL — REG2027, elektriciteit en gas - Duitsland — elektriciteit (TSB's, in ontwikkeling) - VS — 'used-and-useful' en 'prudence review' (elektriciteit, gas, water)
4. Aanbesteding	Concurrentie om het net en om opdrachten: het exploitatierecht voor een kavel, de aanleg en het onderhoud, en de inkoop van warmte en andere inputs.	- NL warmte bij aanleg, onderhoud en inkoop (staande praktijk) - Duitsland — exploitatierecht warmtegebieden (voorstel) - NL openbaar vervoer — concessieverlening *
5. Sunshine-regulering (transparantie)	Het verzamelen, vergelijken en publiceren van kosten- en prestatie-indicatoren; de prikkel loopt via reputatie en publieke en politieke druk.	- Denemarken en Zweden — warmte - Zwitserland — elektriciteit (eerste publicatie 2026) - NL — REG2027 (elektriciteit en gas), transparantie
6. Sharing factors	Het verschil tussen de werkelijke kosten en een referentiewaarde — normkosten of een gevalideerd budget — wordt volgens een vaste verhouding gedeeld tussen bedrijf en verbruikers.	GB — totex-sharing (elektriciteit, gas en water)*

* Toegevoegd ter illustratie; niet als voorbeeld genoemd in de EERA-studie. Overige voorbeelden zijn ontleend aan de studie.

5.3 Multicriteria-analyse (aangewezen warmtebedrijven)

Table 2: Overview of the assessment for GCW

Option			Main arguments (focus GCW – large district heating companies in NL)
	Practicability	Effectiveness	
1. Benchmarking	0	--	• Practicability: data available, established method, but not applied to heating sector yet • Effectiveness: basically good, but problematic under high heterogeneity
2A. Light-handed control of publicly owned utilities	+	-	• Practicability: local public ownership foreseen, but still needs to be implemented for each network • Effectiveness: public ownership still requires efficiency regulation.
2B. Light-handed control of consumer-owned utilities	+	(+)	• Practicability: consumer ownership legally implemented but not much experience yet • Effectiveness: potentially more effective for (smaller) consumer-owned utilities and cooperatives than for publicly owned
3. Process review	+/-	+/-	• Practicability: synergy effects with efficiency regulation electricity/gas in NL, but risk of micromanagement • Effectiveness: potentially effective, but limited; so far no experience with electricity and gas in NL (still in development)
4. Tendering	0	+/-	• Practicability: tendering is already part of existing practice, but might result in high effort for beauty contest • Effectiveness: tendering for-the-field potentially effective (not for incumbents), but competition possibly limited and potential lock-in
5. Sunshine regulation	+	+/-	• Practicability: relatively easy and synergy effects with efficiency regulation electricity/gas in NL (transparency) • Effectiveness: differentiated targeted approach potentially effective, but generally limited
6. Sharing factors	-	+/-	• Practicability: challenge of finding adequate reference value; heat area plans for GCW not yet available • Effectiveness: potentially effective but strongly depending on reliability of data

Bron: EERA consulting (2026), tabel 2.

5.4 EERA samenvatting en conclusie

“Overall, we conclude:

- Due to strong heterogeneity, full-cost **benchmarking is not a feasible option** for the regulation of the district heating networks in the Netherlands at this moment.
- **Public ownership, tendering and sunshine regulation are promising** in their own right, **but are not sufficiently effective** to be efficiency regulation **standing-alone**. They can and will be useful to support other instruments though; public ownership, tendering and sunshine regulation (transparency) exist as it is and may as well be used and further developed.
- In principle, **sharing factors** can set strong economic efficiency incentives; however, **data availability and reliability** are crucial. Using sharing factors for **GCW is not feasible in the short run**, because data availability and reliability are currently poor. For HTO [...].
- The **process review seems effective and feasible** for both GCW and HTO. Surely, effectiveness will have limits, but support of other instruments mentioned above may give a strong overall package. As the process review is currently developed for the regulation of electricity and gas networks in the Netherlands, application to district heating networks exploits synergy effects.”

Q&A

Mentimeter